

Manifest bouwen voor natuur: Verplicht rekening houden met dieren, groen en klimaat

Op 10 maart presenteerde een collectief van bouwers, architecten, banken, wetenschappers en milieuorganisaties het *Manifest bouwen voor natuur*. De ondertekenaars willen een natuurstandaard voor nieuwbouw en daarmee steden en dorpen in Nederland leefbaar houden met voldoende biodiversiteit. Dat kan met nestruimte in de gevels, groene daken, en natuur in de buurt.

Nederland staat voor een enorme woningbouwopgave: voor 2030 worden er 1 miljoen woningen gebouwd.

Dat is slechts één van de uitdagingen waar Nederland voor staat in steden en dorpen: de komende decennia moeten bijvoorbeeld ook alle wijken klimaatadaptief worden en ruimte gemaakt worden voor natuur. De opstellers van dit manifest willen de aanpak van deze uitdagingen combineren en natuurinclusieve nieuwbouw realiseren. Dat kan, bouwers doen het al langer en realiseren natuurinclusieve projecten. Het blijkt mogelijk om mensen, dieren en planten in hetzelfde bouwproject een plek te geven. Veel dieren, waaronder vogel- en vleermuissoorten, zijn afhankelijk van een stedelijke omgeving. Door ook voor deze dieren te bouwen kan nieuwbouw leiden tot een verbetering van de biodiversiteit in de stad.

De mens is afhankelijk van de natuur. Niet alleen omdat de natuur zuurstof en voedsel produceert, maar ook omdat zij water en weersextremen opvangt, fijnstof bindt, ontspanning biedt en welzijn bevordert. Toen Nederland in het voorjaar van 2020 massaal thuis moest blijven, gingen mensen hun directe leefomgeving, natuurgebieden en de unieke Nederlandse landschappen opnieuw waarderen. Niet eerder genoten we zo intensief van de natuur in de stad en vonden we stedelijke natuur zo belangrijk.

De opstellers van dit manifest zien natuurinclusief bouwen als een antwoord op een aantal uitdagingen. Toch worden maatregelen voor natuur helaas nog niet standaard toegepast in alle bouwprojecten. Natuurinclusief bouwen is nog niet vanzelfsprekend en kan zelfs nadelig werken voor bouwers, wanneer hun opdrachtgevers alleen op kosten selecteren. Het ontbreekt aan een gelijk speelveld, normen en eisen verschillen per gemeente en project. Dit is nadelig voor natuur, bewoners, bouwers en ontwikkelaars. En dat terwijl het vaak de kosten niet zijn. "Een steen voor een huismus kost 30 euro, een voeg toegankelijk maken voor een vleermuis is bijna gratis", vertelde Femke Jochems van de Vogelbescherming aan *Trouw*. En in diezelfde krant denkt Rob van Tilburg van Natuur & Milieu "Als je natuurmaatregelen vanaf het begin meeneemt, krijg je nauwelijks hogere prijzen".

Voor natuur is aandacht bij bouwers gemeenten en ook bij politici. Zo nam de Tweede Kamer op 1 december 2020 met brede steun een motie aan over natuurinclusief bouwen. Daarin vraagt de Tweede Kamer de regering te onderzoeken of natuurinclusief bouwen opgenomen kan worden in het Bouwbesluit. Eerder dat jaar schreef minister Schouten in een brief aan de Tweede Kamer: "Het mag niet zo zijn dat bouwontwikkelingen ten koste gaan van de natuur, deze zouden de natuur juist moeten versterken". Intussen wordt er al veel natuurinclusief gebouwd, denk alleen al aan de vele groene daken die worden opgenomen in projecteisen en gebouwontwerpen. Waar we volgens de ondertekenaars naar toe moeten is een versnelling, een sprong naar schaalvergroting. Dat bereik je door natuurinclusief bouwen op te nemen in het Bouwbesluit. ■

Dit artikel kunt u lezen op www.roofs.nl

Ondertekenaar van het Manifest bouwen voor natuur zijn:

- ABN AMRO Bank
- Prof. dr. ir. Anke van Hal
- Arcadis
- ASN Bank
- AVVN samen natuurlijk tuinieren
- Ballast Nedam Development
- BAM Wonen
- BNA (Branchevereniging Nederlandse Architectenbureaus)
- De Dakdokters
- De Twee Snoeken Architecten
- De Vlinderstichting
- De Volksbank
- Deltaplan Biodiversiteitsherstel
- Dolmans Landscaping Group
- Donker Groep
- ECO+BOUW
- Prof. dr. Geert de Snoo (NIOO-KNAW)
- Dr. Gerard Korthals (Centrum voor Bodemecologie NIOO-KNAW, WUR)
- Heijmans, idverde NL
- IVN, Dr. Jolanda Maas, (assistent professor afd. Klinische, Neuro en Ontwikkelingspsychologie VU)
- KennisCentrum Circulaire Bouw (KCCB)
- Drs. Kim van der Leest
- KNNV
- Koninklijke Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners (VHG)
- Lodewijk Hoekstra
- Prof. dr. Louise Vet (NIOO-KNAW)
- Em. prof.dr.ir. Michiel Haas (Organisatie nibex green, voormalig TU-Delft)
- MVRDV Architecten
- Nationaal Dakenplan
- Naturalis
- Natuur & Milieu
- Natuur en Milieufederaties
- Dr. ir. Nico Tillie (Urban Ecology & Ecocities Lab, TU Delft)
- Nico Wissing
- NL Greenlabel
- Optigrün Benelux
- Paul de Ruiters Architects
- Rijnbout Architecten
- Dr. ir. Robbert Snep (senior onderzoeker Groene Steden, WUR)
- Ruimtelab Architecten
- Stichting Groenkeur
- Stichting Steenbreek
- Sweco Nederland
- Tuinbranche Nederland
- Urgenda
- Vakbeurs Openbare Ruimte
- Velt vzw
- Vereniging voor Bouwwerk Begroeners
- Vesteda
- Vogelbescherming Nederland
- VolkerWessels
- Zoogdierverseniging